PRIJS 20 CENT.

VISSCHERS
- GRIETJE -

W. METS Tz.

7e Druk

Uitgegeven ten voordeele van het Weduwen- en Weezenfonds „TEXEL'S BELANG" te Texel

H. J. P. EGNER. — DEN HELDER.

VISSCHERS GRIETJE

DOOR

W. METS TZ.

7E DRUK.

H. J. P. EGNER — HELDER — 1917

AT zij een mooi kind was en goed ook, getuigde iedereen in 't dorp.

Daarom zag visschers Grietje zich steeds omringd door tal van speelgenootjes; want gaarne wilde de schooljeugd omgang hebben met het vriendelijke meisje.

Toen zij, op haar dertiende jaar, de school verliet, bleef zij te huis bij hare ouders. Grietjes vader was gewoonlijk alleen des Zondags aan wal, want gedurende de werkdagen zwierf hij meestal met zijn klein vaartuigje op de Noordzee, om daar het visschersbedrijf uit te oefenen. Het meisje was dan met hare moeder alleen, die haar kind het noodige onderricht in de kunst van naaien en andere onmisbare vrouwelijke handwerken gaf.

Gingen er vele visschersmeisjes uit het dorp naar elders te dienen, Grietje behoefde dit, als eenig kind, niet te doen.

Zoo groeide zij in allen eenvoud op, aan de zijde van hare moeder, in wier gezelschap zij bijna altijd verkeerde. Alleen van tijd tot tijd was zij weer eens met de voormalige schoolkennisjes in aanraking.

Naarmate visschers Grietje, zooals men haar in het dorp algemeen noemde, ouder werd, nam ook haar schoonheid nog toe, en menige kloeke visschersknaap verlustigde zich meermalen in de stille aanschouwing van dat net figuurtje, met dat vriendelijk blonde kopje.

Tal van jongelingen hunkerden naar een woord van hare lippen, naar een glimlach van haren rozemond of een blikje uit hare schoone blauwe oogen.

Al wat maar lieftallig kon geacht worden, vond men in visschers Grietje vereenigd. Toch scheen het meisje zelve

zich niet bewust van de toovermacht, die van haar uitging.

De visschersknapen, die onder elkaar wel eens over de beminnelijkheid van het meisje spraken, waagden 't niet dit in hare tegenwoordigheid te doen. Wel werd er nu en dan een vriendelijk woord tot haar gericht, dat van meer dan alledaagsche beteekenis kon geacht worden, doch niemand waagde het haar een rechtstreeksche bekentenis te doen, van hetgeen er in zijn gemoed omging.

Visschers Grietje oefende als 't ware een soort van eerbiedwekkend ontzag op de knapen uit, die meermalen onder elkander zeer ruw konden zijn, doch zich altijd in de nabijheid der schoone maagd wisten in te toomen.

Het meisje had nog nimmer een roman gelezen. Hare voornaamste lectuur bestond uit de feuilletonnetjes van een weekblad dat zij 's Maandags van den ouden meester Donkel, het hoofd der dorpsschool, ter lezing mocht halen. Zoo was het schoone Grietje achttien jaren oud geworden, en bij meer dan een harer voormalige schoolmakkers, thans tot stevige visschers opgegroeid, rijpte het voornemen om bij de eerste gunstige gelegenheid die zich voordeed, het meisje ten huwelijk te vragen. 't Was in dien tijd dat de raad der gemeente, waartoe het visschersdorp behoorde, het besluit nam, om den ouden meester Donkel, die de zeventig reeds lang achter den rug had, door een onderwijzer te doen bijstaan. Eene oproeping in de couranten, tegen hooger salaris dan in andere gemeenten werd gegeven, lokte een paar jongelieden aan, om naar de betrekking te solliciteeren. Hendrik Roosman, zoo heette de oudste, tevens de knapste van de twee, werd benoemd en trok weldra welgemoed het visschersdorp binnen.

De jongeling, die zich hoofdzakelijk door eigen studie bekwaamd had, vond in 't stille dorp gelegenheid te over om zijne studiën voort te zetten.

Op den Woensdag- en Zaterdagnamiddag toog hij gewoonlijk naar een der groote dorpen, dat een paar uren landwaarts gelegen was, om daar door privaatlessen aan te vullen, waarin hij door eigen studie niet kon voorzien.

Een paar weken had de jonge meester, zooals de dorpelingen hem noemden, bij meester Donkel gewerkt toen 's Maandags naar gewoonte Grietje de courant kwam halen.

Hendrik zag haar en zij hem, en terstond werd dat

onverklaarbaar gevoel in beider hart gewekt, dat men gewoon is verliefdheid te noemen. Zoowel hij als zij sloeg de oogen neer, na den eersten aanblik.

Grietje voelde hoe een sterker blos dan gewoonlijk hare wangen kleurde en duidelijk hoorde zij haar hart onrustig slaan. 't Ging met den jongen onderwijzer al niet beter

Ook hij was wonderlijk aangedaan en smachtend tuurde hij 't meisje na, toen zij met het nieuwsblad in de handen langzaam verdween.

Hendrik die bij meester Donkel in de kost was, wendde zich aanstonds tot zijn huisheer en vroeg hem : „wat meisje is dat?"

„Dat is visschers Grietje", hernam de oude man ; „zij was een mijner beste leerlingen, een goed, deugdzaam meisje".

De jonge onderwijzer vroeg niet verder. Hij poogde met zijn lectuur voort te gaan, doch dit wilde niet meer vlotten.

Ook met het studeeren wilde 't niet beter gaan.

Overal zag hij 't schoone beeld van 't lieftallig visscherskind voor zich en de bekoorlijke droom was hem te machtig, om er zich maar een oogenblik tegen te verzetten of te kunnen onttrekken.

't Werd hem te eng en te benauwd in de onderwijzerswoning.

Hendrik ijlde dus naar buiten om zich 't verhitte hoofd door den koelenden zeewind te laten streelen.

Vriendelijk suisde het windje door het helmgewas der duinen, en 't was hem of hij een nooit gehoord, wonderzoet lied vernam, dat hem zong van een lieftallig visschersmeisje, hetwelk hem met een bekoorlijk lachje onafgebroken 't woordje liefde toefluisterde.

Langzaam schreed hij half droomend voort door 't dorpje.

Voor 't raam van een der woningen, midden in 't dorp, zag hij het meisje zitten, verdiept in de lectuur der courant. Zij merkte er niets van, hoe daar buiten vol bewondering en eenigszins onbescheiden, een paar oogen op haar gericht waren.

Al te zeer verdiept was zij in haar feuilleton, dat het lieven en lijden van een jong paartje beschreef. Onwillekeurig dacht zij aan den jongen schoolmeester en in haar hartje klonk een stem : „wat een knappe jongen !" en aan haar mond ontvlood zulk een zware zucht, dat zij er zelf van opschrikte en eensklaps naar buiten tuurde.

Aanstonds sloeg zij, met een vurigen blos op de konen, de oogen neer, en week beschroomd van het raam terug. Hij ging teleurgesteld verder, omdat het voorwerp zijner intiemste belangstelling zich aan zijn blikken had onttrokken.

Met eene ongewone ontroering betrad de jongeling dien avond zijn slaapvertrekje, en ook Grietje was zoo geheel anders dan anders, dat hare moeder haar eenigszins bezorgd vroeg, wat haar toch scheelde. Zij poogde zich telkens voor hem te verbergen als hij voorbijkwam, en dat gebeurde sinds dien Maandagavond voortaan elken morgen, benevens op den middag en ook 's avonds. Toch verzuimde het meisje niet, tegen den tijd, dat hij voorbij zou komen aan het raam te zijn en steeds blikte zij dan in de richting vanwaar hij kwam.

Dan trok zij zich snel terug, doch nooit zoo haastig, of hij had wel iets van hare aanwezigheid bespeurd. Nauwelijks was de knappe vreemdeling de woning voorbij, of Grietje trad voorzichtig vooruit en oogde hem dan na, zoolang zij slechts den slanken jongen man, met zijn mooie bruine oogen en veerkrachtigen tred, maar kon zien.

Toen het weer Zondag was geworden, vroeg Hendrik den heer Donkel of deze reeds met het weekblad gereed was, en toen die vraag bevestigend werd beantwoord, verzocht de jongeling om de courant aan Grietje te mogen brengen. Dit zou een mooie gelegenheid zijn, dacht de onderwijzer om met de schoone visschersdochter in nadere kennis te komen. De oude heer Donkel dreigde glimlachend met de vinger en voegde zijn onderwijzer toe: „wees maar voorzichtig vriendje, en laat je nog niet met meisjes in; 't is beter dat je eerst klaar ziet te komen voor je examens."

De raad van het oude schoolhoofd was goed genoeg bedoeld, doch de zeventigjarige kon zich nauwelijks den tijd meer herinneren, waarin ook bij hem 't gevoel over de rede heerschte.

Hendrik, anders zoo vrijmoedig en welbespraakt, was nu zeer ontdaan, en voelde zijn ontroering toenemen hoe meer hij het doel van al zijn hopen en denken naderbij kwam.

Grietje was te huis en had den jongen meester reeds gezien, vóór hij haar nog had opgemerkt.

Hare moeder opende de deur en Grietjes vader zat gemakkelijk bij de tafel een pijp te rooken.

De jonge onderwijzer wist nauwelijks een woord uit te brengen, toen de vrouw vroeg wat er van meesters verlangen was.

Toch wist de jongeling zich in zoover te herstellen, dat hij wist te vertellen, met welk doel hij kwam, namelijk om even de courant van meester Donkel aan Grietje over te brengen.

„Is 't wel gepermiteerd hier even binnen te gaan en eene sigaar op te steken?" vroeg de jongeling verder, en moeder Elsje, zoo heette de visschersvrouw, moest geene moeder zijn geweest, om niet al terstond te hebben begrepen, wat er in het hart van haar eenig kind omging, en ook wat het gemoed van dien jongen vreemdeling beroerde.

Als alle moeders, lachtte ook haar het denkbeeld wel toe, haar kind goed te verloven, opdat Grietje eenmaal een goed eigen tehuis zou hebben, als zij en haar man niet meer voor het meisje zouden kunnen zorgen.

Met innig welgevallen rustte het moederoog een wijle op den blozenden jongeling en vriendelijk voegde zij hem op zijn vraag toe: „zeker meester, ga er maar in!"

Grietje wist niet of zij waakte of droomde, toen zij zoo eensklaps den beminnelijken jongen meester voor zich zag, die haar vertrouwelijk de hand reikte en deze op zeer bijzondere wijze drukte, onderwijl hij naar haren welstand vernam. 't Was haar alsof er midden in haar borst een vroolijk vogeltje op blijden toon het eerste lentelied kwinkeleerde. Alles verscheen haar in een ander licht en zij verkeerde in eene stemming, dat zij de geheele wereld had kunnen omhelzen.

Inmiddels had Hendrik zich reeds aan den vader voorgesteld en deze schoof den jongen meester, wiens open oog hem wel beviel, een stoel toe.

Ook Grietjes moeder had weer plaats genomen.

De onderwijzer, die zich weer geheel normaal gevoelde bij de welwillende ontvangst in de visscherswoning, wendde zich tot het jonge meisje met de vraag: of zij ook 't feuilleton in 't weekblad niet mooi vond?

„Ja, heel mooi", antwoordde visschers Grietje; „maar 't wordt nog vervolgd."

„In dit nummer van het weekblad komt het vervolg en slot voor van 't aangrijpend verhaal", hernam de jongeling.

„Als u 't goed vindt, wil ik het wel eventjes voorlezen."

Zonder antwoord op dat voorstel af te wachten, ving de onderwijzer aan.

Zoo welluidend had zijn stem nooit geklonken en toch verstond de jongeling de kunst om mooi te lezen. Zoowel de ouders als de dochter hingen letterlijk aan zijn lippen.

De tragische dood van het paartje, hetwelk de hoofdfiguur van het droevig verhaal vormde, werd door den lezer op zoo roerende wijze voorgedragen, dat in Grietjes oog een traan blonk en ook de moeder zenuwachtig de lippen bewoog, terwijl de vader zich liet ontvallen: „dat is eeuwig mooi, jammer dat 't uit is!"

Vervolgens las de onderwijzer nog 't een en ander dat hij van eenig belang achtte, uit het weekblad voor en ademloos bleef het drietal luisteren naar alles wat de jonge meester ten beste gaf.

De geestdrift bereikte echter het toppunt, toen de jongeling een fraai gebonden boekje uit den zak haalde, met gedichten, en toestemming vroeg er eens een paar uit voor te dragen.

Dat verlof werd hem gereedelijk gegeven en zoowel door zijne schoone stem, als door zijn gepast en toch sober acteeren, kwam het voorgedragene ook in dezen eenvoudigen kring volkomen tot zijn recht.

De hoorderessen pinkten traantjes weg en de visscher verzekerde voor de zooveelste maal: „dat het eeuwig mooi was." Stormenderhand had Hendrik niet alleen 't hart van 't lieve Grietje veroverd, maar ook de genegenheid der ouders gewonnen.

Toen meester heenging, voegden vader en moeder hem beiden toe, dat 't hun aangenaam zou zijn hem een volgenden Zondagavond weer bij zich te zien als de jongeling er lust toe had.

't Was overbodig dit er bij te voegen, want sinds hij 't schoone Grietje zoo nu en dan in de trouwhartige blauwe oogen had mogen blikken, stond zijn besluit vast.

Wat er ook mocht gebeuren, dat meisje zou zijne vrouw worden.

Nog dienzelfden avond stortte Hendrik het gevoel dat hem overweldigd had, in een gloeiend gedicht uit en, met de overijling aan jeugdige verliefden eigen, zond hij den

volgenden morgen een der vertrouwste scholieren met het kostbaar document naar visschers Grietje.

Zij was alleen in huis toen het voor haar zoo gewichtig papier werd bezorgd. Grietjes vader was 's morgens weer naar zee gegaan en hare moeder hield zich in het schuurtje met de wasch onledig.

Blozend en met luid kloppend hart las en herlas het meisje de gloeiende betuigingen van eeuwige liefde, reine trouw en zoete min. Woensdagavond zou Hendrik persoonlijk het antwoord op zijn gewichtige vraag komen halen. Zou zij 't aan hare moeder laten lezen, of zou zij zwijgen tot Woensdag?

O, als de ouders eens niet hunne toestemming zouden willen verleenen of zich andere zwarigheden mochten voordoen. 't Zou haar dood zijn, zoo zij niet de zijne mocht heeten. Zonder hem had de wereld voor haar niets bekoorlijks meer. Nog weifelde Grietje, toen hare moeder het vertrekje binnentrad.

Het meisje hield nog den brief in de hand, die haar zoo hoogst gelukkig stemde, en toch tevens 't gemoed beklemde door een onverklaarbaren angst.

Nauwelijks had moeder Elsje een blik geworpen op haar kind, of raadde terstond wat er geschied was.

Grietje trad met neergeslagen oogen naar moeder heen, sloeg de armen om den hals en zei op zachten toon, terwijl zij de goede vrouw het papier overreikte: „lees eens, moe!"

„Nu kind", was 't antwoord, nadat Elsje het van liefde overvloeiend geschrift had ingezien; „schrijf maar terug dat de jonge meester Zondagavond met je vader kan komen praten; maar dat ik tegen zijn aanzoek geen bezwaren heb. — Maar hoe is 't met jou Grietje; hou jij veel van den knappen jongen?"

„O moeder", luidde 't schuchter terwijl een nog sterker blos dan daar straks de wangen van 't meisje deed gloeien; „ik houd zielsveel van hem."

„Nu, dan zal dat wel alles in orde komen".

't Geluk van haar kind deed ook het hart van vrouw Elsje zoo goed, en vroolijk glimlachend ging zij voort met haar werk, onderwijl Grietje een antwoord gereed maakte op des onderwijzers brief.

Nog denzelfden dag werd dat schrijven aan den verliefden jongen man bezorgd.

Hij was na 't lezen van dat voor hem zoo belangrijk geschrift, buiten zich zelve van vreugde.

't Werd hem in de onderwijzerswoning te eng en hij snelde naar buiten om daar aan de golven zijn geluk te melden.

Het scheen den, voor allerlei indrukken zoo ontvankelijken jongen man, of alles hem blijmoedig tegenlachte en de geheele schepping hem niets predikte dan liefde en geluk. 't Was of de dagen, die nog tusschen het heden en den aanstaanden Zondag lagen, nooit zouden voorbijgaan.

Toch brak het vurig verlangde tijdstip aan. Er werden dien avond in des visschers woning weinige woorden vernomen, doch er was een gelukkig viertal bijeen.

Toen Hendrik 's avonds naar huis toog, had hij er behoefte aan om naar 't strand te loopen en daar aan de golfjes, die zoo schijnbaar eentoonig hetzelfde lied zingen, maar toch zooveel wonderbaars en liefelijks verkondigen, te vertellen, dat het schoonste en braafste meisje van het dorp beloofd had de zijne te zullen worden. Voortaan maakten de verloofden bijna avond aan avond eene wandeling door de blonde duinen of langs 't breede strand. Dan vestigde Hendrik de aandacht zijner geliefde op de stemmen, die zoo geheimzinnig door de helmstruiken ruischten of uit zee werden vernomen.

Ook Grietje gevoelde nu, dat de wilde golven ook iets weten te vertellen, als we ons maar wat inspannen om er naar te luisteren en hare geheimenissen te verstaan. Verliefde menschen vernemen uit die klanken en tonen natuurlijk niets anders dan datgene, wat hen een blijde toekomst kan voorspellen.

De jongelieden in het dorp, die al spoedig van de verloving hadden gehoord, namen de zaak nog al kalm op, want zij zagen nog liever dat een vreemdeling visschers Grietje trouwde, dan dat zij elkaar het bezit der schoone zouden moeten betwisten.

Hendrik was een wees.

Zijn voogd, tevens zijn oom, was ambtenaar bij de posterijen in een der grootste provinciesteden.

De jonge onderwijzer vond het niet meer dan ordentelijk om die voogd, die met eene vrouw van voorname, doch geenszins rijke afkomst, was getrouwd, in kennis te stellen met zijne verloving.

Hij verzuimde daarbij niet om in hoogdravende taal de

bekoorlijkheden zijner aanstaande in de schoonste bewoordingen te vermelden.

Eenige dagen later kwam een uitvoerig schrijven van den oom, die zijn pupil gaarne wilde gelukwenschen met de gewichtige zaak, doch het voor diens toekomst nuttig oordeelde, dat Hendrik zich met de borst op zijne studiën toelegde, om in 't volgend jaar de hoofdacte te kunnen halen.

„'t Visschersplaatsje, waar ge thans vertoefd," zoo schreef de oom, „is misschien als aanvangsplaats voor een jong onderwijzer niet zoo kwaad, maar uw werkkring ligt meer in 't midden der menschenwereld.

Aan uw eigen eer en de waardigheid der familie zijt ge dus verplicht te streven naar den hoogsten rang en de beste plaats, die in uw ambt is te behalen".

De tante des jeugdigen onderwijzers, eene zeer hoogmoedige dame, had met een voornaam gebaar geglimlacht om de dwaasheid van den dorpsonderwijzer, en drong er bij haren man op aan, dat hij op krasse wijze zijn misnoegen zou te kennen geven, nu Hendrik zich niet ontzag om zich af te geven met de dochter eens visschers.

„Misschien kan er in een roman zoo iets door," sprak de dame, „maar in de werkelijkheid zou ik 't al te bar vinden."

De voogd was nochtans wat meer diplomaat dan zijne vrouw, en sprak: „tegenwerking zou als olie in het vuur zijn; wij moeten beginnen met ons schijnbaar bij de zaak neer te leggen."

Intusschen zal ik zonder ophouden aandringen dat Hendrik zich inspant om 't volgend jaar de hoofdacte te behalen. Heeft hij die eenmaal, dan heb ik relaties genoeg om onzen neef aan eene stadsschool eene plaats te bezorgen. Wanneer hij maar eerst in onze nabijheid zal zijn en 't voorwerp zijner genegenheid niet zoo gedurig meer ziet, zal die jeugdige dwaasheid van zelve wel over gaan. Wij trachten voorts onzen pupil zoo ongemerkt mogelijk in aanraking te brengen met lieftallige jonge dames, die behalve door schoonheid, ook uitblinken door beschaving en geest."

Onderwijl deze plannen elders werden gemaakt voor den gelukkigen verloofde van visschers Grietje, zat het jonge paar achter een der duintoppen, zwijgend het ondergaan der zon te bewonderen.

Hoe dikwerf zij ook reeds dat schouwspel hadden genoten,

toch had het voor hen de oude aantrekkelijkheid behouden. Eindelijk verdween de rozige zonneschijf geheel achter 't watervlak, dat geen grenzen scheen te hebben.

Zachtjes begon de schemering, maar aan de westerkim bleef nog lang het vriendelijk avondrood glanzen.

Zoodra de zon uit het gezicht was, drukte Hendrik Grietjes hand vaster, en zei: „Gelukkig gaat mijn zonnetje niet onder en dat zonnetje zijt gij."

„En gij zijt mij meer dan zon en maan; gij zijt mij alles", fluisterde zij, alleen voor hem verstaanbaar.

Zij blikten elkander voor de zooveelste maal in de heldere spiegels der ziel, en 't zeewindje zong het eeuwige lied van hoop en liefde. De volle maan wierp haar zilveren licht op de zacht kabbelende wateren der Noordzee, en een vredige stilte maakte de omgeving juist geschikt tot een lustoord van verliefde paartjes.

Kalm en vredig was 't in beider gemoed, toen zij naar huis togen om van niets te droomen dan van alles, wat de jeugd tot het zonnigste tijdperk van 't menschelijk leven maakt.

Het geluk nochtans is broos, even onzeker als weer en wind aan 't strand der zee zijn.

Eer nog de nieuwe dag was aangebroken, woedde een der eerste najaarsstormen en deed de branding een lied der verschrikking aanheffen, dat vooral de visschersvrouwen als een sombere lijkzang in de ooren klonk.

Tegen den avond van den vorigen dag waren van 't duin af honderden visschersvaartuigen in zee te zien, en 't viel haast niet aan te nemen, dat al deze scheepjes reeds veilig aan wal waren gekomen, of nog gelegenheid hadden gevonden, vóór den storm, weer naar de open zee te stevenen.

Toen het noodweer ook bij 't vallen van den avond nog niet was bedaard, schudden vele kustbewoners bezorgd het hoofd, bevreesd als zij waren voor 't lot der visschers in 't algemeen, doch voor dat van de visschers van hun dorp in 't bijzonder.

Die bange vrees bleek weldra niet ongegrond te zijn. Een drietal vaartuigjes was met man en muis, zooals de gewone term luidt, in de geweldige storm vergaan.

Een der ongelukkige slachtoffers was Grietjes vader. Moeder en dochter waren door dezen ramp in diepen rouw gedompeld. O, wat vonden de beide vrouwen nu veel steun

in den deelnemenden vriend, die bijna niet van hare zijde week, dan alleen als zijn dienstwerk hem in de school riep.

Onder dit alles kwam er van Hendrik's studeerwerk niet veel, doch toen de ergste smart in 't gezin van den verongelukten visscher plaats had gemaakt voor eene weemoedige berusting in 't onvermijdelijke, bracht een nader schrijven van den voogd den jongen onderwijzer tot het inzicht, dat hij werkelijk hard aan 't werk moest gaan, om klaar te komen voor het verkrijgen der hoofdacte.

Grietje en hare moeder mochten het eenigszins onaangenaam vinden, dat Hendrik in 't vervolg slechts een paar avondjes per week bij haar doorbracht, toch spoorden zij den jongeling aan, om maar flink zijn best te doen om gereed te komen voor het examen.

„Zoodra ik de acte heb", zei de jonge onderwijzer meermalen tot het tweetal, „ding ik dadelijk mee naar eene plaats op een of ander groot dorp, dan trouwen wij en komt moeke bij ons inwonen."

Voor 't eerst, na den jammerlijken dood van haren echtgenoot, plooide de mond der weduwe zich tot een glimlach, bij 't vernemen van die woorden.

Grietje hoorde ze met een zucht aan en scheen moeite te doen, om zich in zulk een heerlijk vooruitzicht eens flink in te denken.

De examentijd brak aan.

Ook Hendrik kwam, zag en overwon.

Dat was een gelukkige dag, toen hij met zijne hoofdacte in den zak de woning van zijn geliefde betrad.

De schoonste plannen voor de toekomst werden dien avond gemaakt en de oude meester Donkel verheugde zich evenzeer over het succes van zijnen helper.

De jonge onderwijzer was den volgenden dag zeer verbaasd en niet bepaald aangenaam verrast, toen zijn oom en voogd plotseling voor hem stond en hem met de behaalde zege kwam gelukwenschen.

„Nu is 't meteen een goede gelegenheid voor mij", sprak de bezoeker, „om eens met je aanstaande en hare familie kennis te maken".

„Dan zult ge u kunnen overtuigen, oom", hernam Hendrik opgewonden, „dat er geen schooner en lieftalliger schepseltje onder de vrouwen denkbaar is".

„Ik twijfel evenmin aan je goeden smaak als aan je keuze".

„U is wel vriendelijk, oom!"

„Nu je de hoofdacte hebt, kunt ge langzamerhand aan trouwen gaan denken; maar dan is 't ook zaak u eerst een betere positie te verzekeren.

Om u daarin behulpzaam te zijn, heb ik niets onbeproefd gelaten en 't is dan ook half en half om die reden, dat ik u kom bezoeken.

Bij een der hoofden eener openbare school, een vriend van mij, is eene plaats open als tweede onderwijzer. Ga dus naar die betrekking solliciteeren en zend vandaag nog je stukken in. Gij zult zonder twijfel er in slagen om benoemd te worden.

Zoodra ge daar geplaatst zijt, zal 't u niet moeilijk vallen na eenige maanden op een of ander dorp als hoofd benoemd te worden".

Het zoet gefluit der vogelaars had niet te vergeefs geklonken.

Reeds een paar dagen later werden de vereischte stukken ingezonden en nauwelijks drie weken er na, kwam de tijding dat Roosman in de stad was benoemd tot tweede onderwijzer.

Alleen het paartje verheugde zich niet bijzonder, toen de mededeeling kwam. Vooral Grietje was zeer onder den indruk en een beangstigend voorgevoel kwelde haar gemoed lang vóór nog 't uur der scheiding was aangebroken.

Een onbestemde angst voor iets ellendigs, iets waaraan ze noch naam noch vasten vorm wist te geven, drukte loodzwaar op haar hart en vervulde haar met ongerustheid voor de toekomst.

Tevergeefs poogde hare moeder haar op te beuren, door te zeggen dat er zoovele duizenden paartjes gescheiden moeten leven en slechts zoo zelden in het voorrecht mogen deelen om elkander te zien en te spreken.

Eindelijk kwam de lang gevreesde scheiding. Sprakeloos omarmden de jonge geliefden elkander lang en innig. Mild vloeiden Grietjes tranen en ook in Hendrik's oog blonk een paarl der smart. Zoolang hij zijn meisje maar kon aanschouwen wuifde hij haar met de hand ten afscheid toe, en zij drukte nu eens den zakdoek tegen de gloeiende oogen en dan weer zwaaide zij er een vaarwel mede aan haren geliefde.

De jonge onderwijzer vond al spoedig in zijne nieuwe omgeving en drukkeren werkkring gelegenheid te over, om zich boven het smartelijke der scheiding veel eerder heen te zetten, dan hij dit aanvankelijk mogelijk geacht had.

Met Grietje was dit geheel anders; zij sprak bijna niet; at bijzonder weinig en werd in haren slaap niet zelden verontrust door benauwende droomen.

Een blij gevoel doorstroomde echter hare borst, telkens als de oude postbode familiaar de huisdeur opende, vertrouwelijk naar binnen trad en haar een brief van den beminden jongeling ter hand stelde.

Dit geschiedde in den eersten tijd geregeld twee malen per week

Het meisje zelve wijdde den geheelen Zondagmiddag aan het schrijven van eenen uitvoerigen brief en vond zoo weer veel troost, door zich in den geest met den geliefde bezig te houden.

Het duurde niet lang of ook Roosman schreef alleen 's Zondags.

Als reden voor de inkrimping gaf hij op 't druk studeeren ter bekoming van bijacten, terwijl hij tevens begonnen was met het geven van privaatlessen aan een achterlijken jongen heer van goeden huize.

Door bemiddeling van den oom waren den jongen onderwijzer deze lessen te beurt gevallen. Hij gaf ze aan huis van den rijken koopman Looverstein, wiens zoontje tengevolge eener langdurige ziekte met zijn kennis van velerlei zaken wat ten achter was geraakt.

Grietje vond het natuurlijk niet prettig, dat haar verloofde niet wat meer tijd kon vinden om zich uitvoeriger met haar bezig te houden, doch zij berustte er in, met de gedachte dat het nu eenmaal niet best anders kon.

Nochtans trof het haar zeer onaangenaam toen zij na enkele weken moest ervaren, dat Hendrik's brieven al korter en korter werden, en niet meer op dien hartelijken toon schenen gesteld te zijn.

Eindelijk ontving zij, met tusschenruimte van twee, soms van drie weken, korte briefjes, die niet meer, zooals de eerste, tintelden van liefde en levensidealen. De jonge man verontschuldigde dit alles met de mededeeling, dat hij niet alleen hard studeerde en les gaf, maar ook zelf les ontving

en wel in de muziek. Werkelijk was dit ook het geval.

Hendrik's oom had zijn pupil niet zoo zeer aan de privaatles geholpen om zijnen neef eenige bijverdiensten te bezorgen, dan wel om hem met de geslepenheid van een diplomaat, zoo langzamerhand in aanraking te brengen met de schoone eenige koopmansdochter, Julia Looverstein.

Het toeval begunstigde buitengewoon de plannen van den voogd.

Meermalen woonde het meisje gedeeltelijk de lessen bij, die haren broeder werden verstrekt.

Eerst wat terughoudend en schroomvallig, was zij te veel stadskind, om niet nu en dan eenige woorden met den onderwijzer, die er vijf malen elke week aan huis kwam, te wisselen.

't Was of er muziek in Hendrik's ooren klonk als zij sprak.

Welk een bekoorlijk meisje en wat kon zij geestig babbelen.

Hoe geheel anders was dit alles dan 't eenvoudig gekeuvel van een visschersmeisje, zelfs van het schoonste.

Eenigszins ontevreden over zijn in stilte gemaakte opmerking, toog de onderwijzer huiswaarts.

Daar vond hij een brief van Grietje, als altijd vol aanhankelijkheid en trouw en reine, onbaatzuchtige liefde, maar evenzeer als altijd wemelende van taal- en stijlfouten.

Veel meer dan anders wekte dit 't misnoegen van den jongen man, en met een gevoel van onvoldaanheid stak hij den brief in den zak.

Toen hij den volgenden dag weer les kwam geven, stond de deur der belendende kamer open en klonk hem liefelijke muziek tegen, terwijl een zilverreine meisjesstem een verrukkelijk schoon lied zong.

Op het ontvankelijk gemoed van den jongen onderwijzer bleef dit alles niet zonder uitwerking. Tegen wil en dank gaf de jonge man zich aan de zoete bekoring over, en de woorden schenen rechtstreeks voor hem bestemd te zijn.

't Was als de sirenezang der legende, en betooverde 't gansche gemoed van den knappen onderwijzer.

In werkelijkheid waren woorden en klanken ook tot hem gericht door Julia, die zonder de regelen der welvoegelijkheid ook maar eenigermate te veronachtzamen, vermocht uiting te geven aan datgene, wat haar zoo geheel beheerschte.

Sinds zij Roosman voor 't eerst had ontmoet, gevoelde zij

eene meer dan bijzondere genegenheid voor den jongen onderwijzer.

Dikwerf, als zij wist dat dit ongezien geschieden kon, rustte haar blik met innig welgevallen op den leermeester van haar broertje.

Hendrik was op de gewone wijze aangevangen om Eduard Looverstein te onderrichten.

Toen Julia's lied geëindigd was, kwam zij als geheel toevallig het vertrek binnen en Roosman kon niet nalaten haar een complimentje te maken over haar lieflijken zang en 't verdienstelijk spel.

„U speelt en zingt toch ook zeker wel?" vroeg zij blozend.

„Pardon! ik heb zoo zelden, of laat ik liever zeggen nooit, gelegenheid gehad om de schoone kunsten te beoefenen."

„Maar u kunt nog genoeg leeren; wij hebben eenmaal in de week ons muziekavondje. Als u lust heeft dit eens bij te wonen, wil papa u zeker wel eens inviteeren."

„Dat zou mij hoogst aangenaam zijn, mejuffrouw, al ware 't maar alleen om 't voorrecht te smaken uwe talenten te mogen bewonderen."

Zij glimlachte even en zei toen: „u prijst mij heusch te veel."

„Integendeel! Ofschoon ik een leek ben op muzikaal gebied, heb ik bijzonder veel gevoel voor het verheven genot, dat muziek en zang ons kunnen schenken."

Nog een poosje werd op die wijze het gesprek voortgezet, toen het lesuur geëindigd was en Julia met eene kleine buiging afscheid nam, waarna de onderwijzer vertrok, geheel vervuld over de liefelijke verschijning en het onderhoud met het schoone, begaafde meisje, dat zijn gansche ikheid scheen geboeid te hebben.

Weer maakte hij een vergelijking tusschen haar en visschers Grietje en met een soort medelijden dacht hij: „had ik dat aardige natuurkind daar ginds aan 't strand der zee maar nooit ontmoet!"

Meer en meer geraakte de weifelmoedige onder de bekoring der rijke koopmansdochter, en oom en tante lieten niets onbeproefd om dit alles in 't geheim zooveel in hun vermogen was in de hand te werken.

Julia had haar broertje er voor gespannen om haren vader met Roosman's wensch bekend te maken, als zou deze laatste

zelf hebben uitgelaten dat hij zoo gaarne eens een muziekavondje zou bijwonen.

Nog dezelfde week volgde eene uitnoodiging en werd Hendrik met zijnen oom op meer intieme wijze bij de familie Looverstein toegelaten.

Dit was voor den jongen man een avondje van ongekend genot. Hij was een nieuwe wereld binnen getreden, en al wat hij dien avond te hooren kreeg, scheen hem te bedwelmen.

Onbekend met al de intriges, die in de voorname wereld en ook zoo vaak op schijnbaar onschuldige partijtjes geweven worden, was Roosman gelijk aan het insect, dat onnadenkend om de vlam van 't verzengend licht vliegt, totdat het met verschrompelde ledematen stervend neerzinkt.

Aan visschers Grietje dacht hij haast niet meer, doch 't arme natuurkind des te meer aan hem.

Voor de spaarpenningen was eene naaimachine aangekocht en daarmede slaagde moeder en dochter er in, om na den doods des vaders te verdienen wat zij voor haar bestaan noodig achtten. Soms sloop Grietje 's avonds wel eens naar het duin en zette zich dan neder op het fraaie stille plekje tusschen de duintoppen, waar zij zoo vaak naast Hendrik hand in hand had gezeten, turend naar de stoeiende golfjes met hun zacht gemurmel, dat het paartje in de ooren klonk als vertelde de zee het iets van de geheimenissen uit haren diepen schoot.

Nu echter zat zij er alleen en zij hunkerde naar hem aan wien zij eenmaal op deze plek had toegefluisterd: „Gij zijt mij meer dan zon en maan; gij zijt mij alles!"

Och, reeds vier weken was het geleden sinds zij een briefje van hem had ontvangen, nauwelijks twaalf regeltjes.

Maar hij had het immers zoo druk, zoo vreeselijk druk.

Bij vier familiën gaf hij reeds les aan huis, dan de muzieklessen die hij zelf ontving en 's avonds studeeren, om in het najaar meer acten te kunnen halen. Dit alles had hij haar bij herhaling geschreven.

Binnen twee maanden zou de groote vacantie aanbreken en zou Hendrik vier weken achtereen vrij zijn.

Dan zou hij zeker op de vleugelen der liefde naar haar toesnellen, naar haar, zijn schoon, lief trouwhartig, Grietje, dat dag en nacht aan hem dacht; dat hoopte en geloofde, dat beminde en leed.

Arm kind! De vleugelen der liefde begonnen zich bij den vriend haars harten al wijder en wijder te openen, doch niet om naar het dorpje aan 't strand der zee terug te vliegen, doch om de wieken vrij uit te slaan in de wereld, die men de voornamere heet; de wereld met haar vernis en klinkklank, met haar schijn en bedrog en haar blinkende ellende.

Zeker zou Roosman de vleugelen der liefde ontplooien, doch slechts wanneer 't hem vergund werd aan de zijde te vliegen van Julia Looverstein, de rijke koopmansdochter, de twintigjarige schoone, die zoo geestig babbelde en zoo verrukkelijk zong.

Zij had wel bespeurd dat zij triomfeerde en den jongen man geheel onder de macht van hare bekoring had gebracht.

Nooit had Roosman tot haar gesproken over het lieve Grietje, zijn verloofde, het visscherskind, dat als een duinroosje nabij de zee gebloeid had, doch er thans bleek en lijdend uitzag, als de veldbloem, die het zonlicht moet derven.

Hare moeder zag wel haar stil verdriet en bespeurde met ernstige bezorgdheid, dat haar geliefd kind leed onder de verwaarloozing, waarvan zij meedoogenloos het offer werd.

De goede vrouw dacht meer dan zij wel durfde openbaren.

Haar moederlijk instinct zeide het haar wel, dat Hendrik een andere op het oog had en wellicht geen moed genoeg bezat om 't arme visscherskind rondweg te schrijven wat de reden wel was, dat hij haar, sinds zijn heengaan van 't dorp, nog geen enkele maal had bezocht.

Zoo de jonge man 't toch gewild had, zou hij meermalen des Zondags een bezoek hebben kunnen brengen aan het goede meisje, dat hem nooit 't verdriet zou hebben kunnen aandoen, hetwelk hij haar thans berokkende.

Veel liever nam de onderwijzer deel aan de muziekavondjes, die trouw elke week bij de Looversteins werden gehouden. Hij had in korten tijd groote vorderingen gemaakt, en speelde reeds gemakkelijk vierhandige stukken met Julia.

De oom en tante gingen voort het verkeer met de koopmansfamilie zooveel in hun vermogen was te bevorderen.

Tegen den tijd, dat de groote vacantie zou aanbreken, overleed de waardige oude meester Donkel.

De dorpelingen brachten hem met groote blijken van liefde de laatste eer en droegen hem plechtig en eerbiedig naar de laatste rustplaats.

Een collega van een naburig dorp herdacht aan de groeve in hartelijke, welsprekende taal, wat de brave afgestorvene voor de visschersbevolking was geweest; hoe hij trouw en innig in al hun lief en leed had gedeeld en altijd onbaatzuchtig het waarachtig welzijn van allen had beoogd.

Er waren tranen van liefde en hoogachting gestort op het graf van den ouden Donkel, wiens stof na een welbesteed leven op de stille plek in 't eenzame duin was ter aarde besteld.

Grietje en hare moeder hadden zich bij de droeve uitvaart van den betreurden doode niet onbetuigd gelaten.

Toen alles voorbij was, had het meisje, nog geheel onder den indruk van de door zijn eenvoud treffende plechtigheid, zich neergezet om eens alles uitvoerig aan haren Hendrik te melden.

Zij liet er op volgen, dat het nu een buitengewoon mooie gelegenheid voor hem zou zijn, om naar de opengevallen plaats te solliciteeren.

Er viel bijna niet aan te twijfelen of hij zou er worden benoemd, temeer, omdat hij ruim een jaar aan de school was werkzaam geweest en een gunstig getuigschrift van meester Donkel had medegekregen.

Grietje vond de aanstaande vacantie een heerlijke gelegenheid om dit alles in orde te brengen. Gelukte het voorgestelde plannetje, dan zou niets hun huwelijk meer in den weg staan; dan konden zij weer dwepen en droomen, luisterend naar de stemmen van wind en golven.

Vreeselijk was de teleurstelling voor het arme meisje, toen zij als antwoord op haren brief de koude mededeeling ontving, dat Hendrik uitgenoodigd was door de familie Looverstein, om in den vacantietijd eene reis mede te maken naar Zwitserland, opdat de jongeheer Eduard niet van het hoog noodige onderwijs behoefde verstoken te blijven.

„Natuurlijk", zoo schreef de onderwijzer, „heb ik dit aanbod met beide handen aanvaard; want de gelegenheid om het schoone Zwitserland te zien, wordt mij wellicht nooit meer geboden."

„Naar de plaats van den overleden heer Donkel zal ik in geen geval solliciteeren, wijl ik geen lust gevoel mij op een duindorp levend te begraven", schreef hij verder.

't Arme meisje huiverde bij 't vernemen van dit alles.

Tranen kwamen haar in de oogen en zwijgend staarde zij voor zich heen met een benepen hart.

Hendrik stelde dus een ontmoeting met haar achter, bij eene reis naar den vreemde, en gevoelde niets meer voor het oord, waar zij zamen zoo innig gelukkig waren geweest. Kon hij dan niet één dagje over komen vóór de verre tocht aanving, om haar eens toe te spreken, haar, die hij zoo dikwerf de zon op zijn levenspad had genoemd?

O, er viel nu niet meer aan te twijfelen; hij beminde haar niet meer. Door deze droevige gedachte overweldigd schreide zij heete tranen en gevoelde zich zoo diep ellendig, dat zij meende onder haar leed te zullen bezwijken.

't Lieve meisje snikte aan moeders trouwe borst en de goede vrouw diep bewogen door de bittere levenservaring van haar kind, streelde de lokken harer dochter, terwijl de arme moeder zich geweld aandeed om zelf niet te gaan schreien over het grievend lot, dat hare dochter moest ondervinden.

Zij vermande zich en zei zacht: „wees sterk, Grietje, wees sterk! Daar ginds in de stad moet zeker iemand leven, in wie Hendrik meer belang stelt.

Ik had het nooit van hem kunnen denken. Gij moet hem nog heden schrijven, kind.

Meldt hem, dat zoo hij terstond na den terugkeer van zijne reis niet tot u komt, het maar het beste zal zijn, dat alles tusschen u uit is."

„Maar moederlief", schreide het meisje, „dat kan ik niet, dat kan ik niet!"

„'t Moet kind, 't moet! gij zijt te goed om zoo wreed met u te laten spelen. Ik had nooit kunnen denken, dat Hendrik zulk een schurk...."

„Stil, moeder, stil!" viel 't lieftallig meisje hare moeder in de rede, „noem toch zulk een vreeselijk woord niet. Hij had mij toch zoo lief, en ik...."

„Heb te lichtvaardig geloof gehecht aan de mooie praatjes van zoo'n stadsjonker. O, ware hij hier maar nooit geweest!"

Nog geruimen tijd duurde zoo het gesprek tusschen moeder en dochter.

Grietje schreef nog denzelfden dag, doch niet in den geest zooals hare moeder dit had verlangd.

Zij wenschte in haren brief den beminden jongen man

eene goede reis naar 't verre land en schreef dat zij voor zijn behouden terugkomst zou bidden.

„Maar," zoo luidde 't aan het slot van haar briefje : „als gij weer terug zijt, kom dan tot mij, al is 't maar voor één uur, dit smeek ik u, want ik heb u veel te zeggen."

Dit briefje maakte wel eenigen indruk op Roosman, die sinds lang spijt gevoelde ooit visschers Grietje op zijn weg te hebben ontmoet.

Dat kind was veel beter dan hij met zijne meerdere kennis en grootere beschaving.

Toen de jonge onderwijzer weer in de nabijheid van Julia Looverstein was, dacht hij na weinige oogenblikken niet meer aan 't jonge meisje daar aan 't strand der zee, dat zoo nameloos leed, omdat zij goedgeloovig genoeg geweest was om op zijne beloften te bouwen.

De tocht naar Zwitserland was verrukkelijk en beviel ook Hendrik buitengewoon.

Bijna den geheelen dag was hij aan de zijde van Julia. De heer Looverstein vond Roosman een charmant jongmensch en ook Julia's moeder voelde zich aangetrokken tot den knappen, geestigen onderwijzer.

De verhouding werd met den dag vertrouwelijker en nadat Hendrik op eene wandeling in 't gebergte, welke hij alleen met Julia maakte, de verzekering had ontvangen, dat het meisje de zijne wilde worden, besloot hij nog denzelfden avond bij de ouders aanzoek te doen.

Het lot is dikwerf gunstig aan de stoutmoedigen. Zoo ging het ook nu.

Nauwelijks eene week in Zwitserland, was Roosman verloofd met de eenige dochter van den rijken handelaar Looverstein.

Hendrik's oom en tante ontvingen met bijzondere ingenomenheid deze tijding.

„De knaap is eerder van zijn jeugdige dwaasheid genezen dan ik gedacht had" sprak de voogd tot zijn hoogmoedige vrouw

„Hendrik heeft getoond zijn tijd te begrijpen ; hij is een practische jongen", hernam zij.

Van uit 't schoone bergenland schreef de jonge man enkele regelen aan visschers Grietje.

Hij gewaagde daarin van jeugdige onbezonnenheid, van elkaar niet begrijpen en zulke algemeenheden meer en

eindigde hiermede: „ik ontsla u gaarne van uw woord. Beschouw u dus van heden weer geheel vrij, even als ik het ben. Van harte wensch ik u een echtgenoot, even goed en deugdzaam als gij zijt."

Een luide kreet ontsnapte de geprangde borst der arme visschersdochter toen zij den brief, zoo blijmoedig en hoopvol door haar geopend, gelezen had.

Als vernietigd zat zij daar te snikken en beweende het snel vervliegen van den bekoorlijken droom harer jeugd.

„Hendrik!" kreet ze in bange wanhoop; „Hendrik!" en ze sloeg de handen uit in de ijle ruimte, waar zij niets meer vond van dat alles wat eenmaal haar schoonste hoop had uitgemaakt.

Grietje's moeder, die even bij een zieke huisvrouw geweest was, keerde juist weder, toen haar ongelukkig kind daar als een beeld van vertwijfeling neerzat.

Zij zag den brief op de tafel liggen en giste terstond wat er was voorgevallen. Even als voor weinige dagen, verborg ook nu het meisje het hoofd aan de trouwe moederborst, om daar haar vernietigden levensdroom te beweenen.

Zij wist, dat alleen de goede moeder haar begreep en de volheid van haar smart kon medegevoelen.

Ook de arme visscherswedüwe vergoot bittere tranen en 't duurde lang eer zij zich in zooverre had hersteld, om haar kind te kunnen toespreken.

„'t Is ontzettend, lief kind!" sprak de moeder; „maar toch is 't goed dat ge 't weet. Beter zoo dan langer te hopen, waar geen hoop meer kan zijn. De tijd zal u wel weer vertroosting bieden. Tracht dien onwaardigen te vergeten; hij verdient niet dat ge een oogenblik meer aan hem denkt."

„Och, moeder! ik kan hem nooit, nooit vergeten; want nog heb ik hem lief: liever dan 't leven."

De weduwe begreep dat redeneering bij 't zoo wreed teleurgestelde kind nu toch niets kon baten en zweeg verder maar.

Visschers Grietje was nochtans troosteloos, al wist zij zich na weinige dagen in zoover te bedwingen, dat zij niet meer schreide, althans niet wanneer de teeder bezorgde moeder op haar lette.

Maar des nachts vergoot zij in de stilte heete tranen en beweende haar verloren levensgeluk.

Slapeloos bracht zij de meeste nachten door en wanneer het meisje al eens in een korte sluimering viel, kwelden haar bange droomen.

Soms ook droomde zij, dat zij met haren Hendrik hand in hand tusschen de duintoppen zat, op het plekje, dat zoo dikwerf de kozenden tot geliefkcosde rustplaats had verstrekt. Dan hoorde zij weer hoe hij haar toefluisterde: „gij zijt de zon die voor mij nooit onder gaat", en hoe zij hem dan toevoegde: „gij zijt meer dan zon en maan: gij zijt mij alles."

Maar dan verscheen er een schoone, onbekende vrouw, die Hendrik bij de hand nam en op gebiedendon toon sprak: „gij zijt de mijne, volg mij!"

Dan wilde Grietje het paar naijlen, doch zij was machteloos om hand of voet te bewegen en meestal ontwaakte zij met angstig gekerm uit den bangen droom.

Wat de arme moeder ook deed, het gelukte haar bijna niet om hare dochter te bewegen iets te eten.

Als een bloeiende roos, die door een stormvlaag geknakt aan den stengel hangt, om langzamerhand te sterven, zoo ging het ook met het ongelukkige visschers Grietje.

Werktuigelijk verrichte zij haar dagtaak, maar geen woord of klacht kwam over hare lippen.

De moederlijke teederheid poogde door verdubbelde toewijding aan de gemoedsstemming der dochter eene andere richting te geven, maar dit mocht niet gelukken.

Innig bezorgd blikte de goede vrouw meermalen op haar kind neer en zuchte dan: „O, mijn lieveling, mijn eenige, zult gij dan moeten sterven aan een gebroken hart!"

„Wee den eerlooze, die zoo met uwe reinste gevoelens gespot heeft!"

Het reisgezelschap, dat in Zwitserland andere bekende families had ontmoet was naar Nederland teruggekeerd.

Mijnheer Looverstein had Roosman voorgesteld om een eervol ontslag uit zijne betrekking te vragen en bij den aanstaanden schoonvader in de zaak te komen.

Dit voorstel werd met gretigheid aangenomen.

Er werd door de familie Looverstein een schitterende partij gegeven, om de verloving te vieren van Julia en mijnheer Roosman.

Vele jonge dames hadden ook van de invitatie gebruik gemaakt.

Een van haar sprak met veel geestdrift over vacantiekolonies en over het genot, dat men kinderen van behoeftige ouders kan verschaffen, ook al stelt men ze maar in de gelegenheid om eens één enkel dagje aan 't strand der zee en in de duinen te kunnen stoeien en spelen.

„Papa", sprak Julia: „mag ik dan wel eens iets voorstellen?"

„Zeker, kind!"

„Dan zou ik 't aardig vinden, dat de oudste kinderen der armenschool eens voor uwe rekening en onder onze leiding een dagje aan 't strand gingen doorbrengen."

„Uw verzoek is toegestaan, kind!"

„Heerlijk, dank u wel, paatje!"

„Mijnheer Roosman kan ons hierbij goede diensten bewijzen: hij is een jaar in een duindorp geweest.

Daarheen zullen wij dus het tochtje maken en hij zal onze gids zijn.

De vacantie duurt nog vijf dagen, dus dat kan nog juist gebeuren."

„Maar!"..... bracht Hendrik verschrikt in 't midden.....

„Nu geen maren! We zullen stemmen, niet waar dames?"

De koopmansdochter bracht haar voorstel bij de vriendinnen in omvraag, en allen stemden er voor.

„Zie je wel, vriendje, dat je geheel alleen blijft staan.'

„Maar ik wilde slechts zeggen, dat 't zoo'n saai en stil nest is, waar de kinderen zoo ongeveer van niets kunnen genieten."

„Dat het een saai en stil dorpje is, lijkt mij nog een reden te meer, om juist daarheen te gaan.

De kinderen zullen dan geen afleiding hebben en er juist kunnen genieten van datgene, waaraan zij 't meeste behoefte hebben, n.l. frissche zeelucht en vrije beweging."

Den volgenden dag werd het plannetje met het hoofd der armenschool besproken, die zich gaarne bereid verklaarde den stoet te vergezellen.

Twee dagen later, bij 't krieken van den dag, gingen tien rijtuigen met ongeveer veertig kinderen, van wie de meesten er bleek en armoedig uitzagen, vergezeld van tien jonge dames en vier heeren, de stad uit.

Hendrik had te vergeefs gezocht naar een voorwendsel om verschoond te blijven van den voor hem pijnlijken tocht.

Reeds te acht ure 's morgens reed de stoet het dorpje binnen en jubelden de kleinen overgelukkig bij de aanschouwing der wijde, onafzienbare zee.

Een matig koeltje deed de golfjes op de banken langs het strand met zacht gemurmel breken, terwijl niet ver van de kust en overal aan den gezichteinder tal van scheepjes, meestal visschersvaartuigen, zacht op en neer dansten.

De machtige aanblik dier voor velen nieuwe wereld, had bijna allen bevangen en Hendrik niet 't minst.

Bij hem doemden er zoo vele oude herinneringen op, die hij nochtans zoo gaarne wilde terugdringen.

Julia stak haren arm in de zijne en zei op zachten toon: „heerlijk, hè! jammer dat wij stedelingen ons zulk een genot niet wat meer veroorloven. Ik geloof, dat gij geheel onder den indruk zijt, Hendrik; want ge ziet bleek."

Inderdaad zag de jonge man er opvallend bleek uit, doch dit werd geenszins veroorzaakt door den grootschen aanblik, die de zee aanbood.

Daarbij vervulde de vrees zijn gemoed om visschers Grietje, 't zoo wreed door hem van zich gestooten meisje, te zullen ontmoeten.

Onophoudelijk keuvelend, liep Julia met haren aanstaanden echtgenoot aan den arm, aan 't hoofd van den stoet.

Zwijgend, en in zich zelve gekeerd, schreed Roosman naast haar voort.

Het gejubel der kinderschaar had de dorpsbewoners uit hun rustige rust gewekt, en aan deur en raam verschenen de kinderen en vrouwen, om eens te zien wat er eigenlijk te doen was.

Toen men nabij de woning gekomen was, waar Hendrik zoo dikwerf in allen eenvoud gelukkige uren had gesleten, wendde hij tegen wil en dank als door een onzichtbare macht daartoe gedreven, het hoofd half om. Zijn hart kromp ineen van schrik en eene siddering doorschokte zijn gansche lichaam, toen hij daar voor 't raam Grietje's marmerbleek gelaat had aanschouwd.

Aanstonds wendde hij 't hoofd af, doch zijn geweten riep hem verwijtend toe: „dat is uw schuld, eerlooze!"

Ook de visschersdochter had hem herkend.

Met een nauw bedwongen gil had ze zich snel van 't raam teruggetrokken en met 't verhitte hoofd tegen den killen muur geleund, jammerde zij zacht:

„Hendrik, o mijn Hendrik!"

Hare eerste gedachte was hem achterna te snellen en hem toe te roepen: „kunt gij mij nu zoo geheel vergeten voor een andere? Is het mogelijk mij achter te stellen, die ge eenmaal de zon hebt genoemd, die voor u nooit zou ondergaan?"

Maar zij bedwong zich met geweld, al nokte zij ook, vernietigd door zielesmart.

Haar natuurlijk vrouwelijk gevoel zei 't haar als bij instinct, dat het geen pas zou geven, als zij zich in 't bijzijn van vreemden zoo ging aanstellen.

Ook had hij haar hare vrijheid teruggegeven met de uitdrukkelijke bepaling, dat hij zich evenzeer geheel vrij beschouwde.

Grietjes moeder dacht er eenigszins anders over.

Zoodra zij den jongen man gewaar werd, die haar kind zedelijk had vermoord; die de oorzaak was dat hare dochter eerlang als 't offer van een gebroken hart grafwaarts zou worden gevoerd, wilde zij naar buiten snellen, om hem eens in krasse bewoordingen zijn misdrijf onder 't oog te brengen.

Grietje had haar bij de kleederen gegrepen en riep haar op schreienden toon toe: „och, doe het niet, doe het niet moeder! Die vreemden zouden ons nog uitlachen, en we zijn reeds zoo ongelukkig."

„Maar moeten wij 't dan dulden, dat die schurk zoo maar weer ongestraft in ons dorp verschijnt?"

„Hij gaf mij de vrijheid weer, moeder, en wilde ook zelve vrij zijn. En och, ik heb 'm toch zoo zielslief!....

Snikkend verborg zij 't gelaat in de handen en was weer aan doffe wanhoop ten prooi.

De kleinen jubelden en joelden voort, dartel en blij, alsof er in de wereld geen ellende of smart bestond.

Julia en het overige gezelschap verlustigden zich in den aanblik van zooveel levenslust en dartele blijheid.

Alleen Hendrik was stil en eenzelvig. In zijn binnenste werd een hevigen strijd gevoerd, en met kracht verzette zijn beter ik er zich tegen, dat hij de vriendin zijner jeugd zoo hulpeloos aan haar lot overliet.

Maar wat te doen? Was hij niet reeds veel te ver gegaan, om nog terug te kunnen treden?

Deze vragen en nog vele anderen, die met allerlei drogredenen werden wederlegd, deden zich bij den jongen man op en stemden hem somber.

Julia zag hem bezorgd aan en maakte zich beangst, dat Hendrik onwel was geworden.

Zij sloeg hem de arm om den hals en voegde hem deelnemend toe: „Zijt gij niet wel, of hapert er iets anders aan, dat ge zoo geheel anders zijt dan gewoonlijk?"

„Ik was daar straks wat vermoeid, lieve; maar nu bedaart 't al", hernam hij en poogde een ietwat vroolijker gelaat te toonen.

Zij wees hem op 't heerlijk effect, door 't zonnelicht op de zee teweeggebracht.

„Een schooner effect brengt gij nog op mijn gemoed teweeg", fluisterde hij; „gij zijt het zonnetje dat mijn pad verlicht en voor mij nooit zal ondergaan".

„En gij zijt mij meer dan zon en maan; gij zijt mij alles", sprak zij op hemelzoeten toon.

Een diep rood kleurde bij die woorden eensklaps Hendrik's gelaat.

De jonge man herinnerde zich wat er eenmaal op deze zelfde plek tusschen hem en Grietje was gesproken.

Wonderlijk mocht het heeten, doch het waren bijna dezelfde woorden als toen, echter klonken zij hem nu zoo geheel anders in de ooren.

't Zonnetje stond niet ver meer boven de westerkim, toen het gezelschap eindelijk heentrok, zeer vermoeid, doch met de prettige herinnering een zeer genotvollen dag aan 't strand te hebben doorgebracht. Als een afscheidsgroet aan 't vriendelijk duindorpje en zijn rustige bewoners, hief het jonge volkje welgemoed aan: „onze duinen schaarden zich ten tegenweer", enz.

Zacht stierf het gezang weg en verloor zich langzaam tusschen de duintoppen.

Grietje had den stoet niet meer willen zien.

Toen de laatste klank van het vertrekkend gezelschap verstorven was, zonk ze biddend neer.

Een gevoel van pijnlijke eenzaamheid en verlatenheid had haar overmeesterd en zij smeekte God om krachten, opdat zij tot steun van hare moeder zou mogen kunnen leven.

Nu was het bestaan haar nochtans geheel onverschillig geworden.

Hij toch, aan wien dat leven met de volheid van hare liefde was gewijd geweest, had dat kostbaar geschenk versmaad, verlokt door het schijnschoon der voornamere wereld.

Eerst tegen den morgen ontfermde de slaap zich over het moegeweende meisje, dat vruchteloos poogde zich tegen het lot te verzetten, hetwelk haar in zulk een poel van jammer had gebracht.

Nauwelijks was Hendrik opgestaan, of zijn hospita meldde hem, dat er iemand was om hem te spreken.

„Iemand om mij te spreken?“ vroeg hij verbaasd; „wie kan dat zijn?“

„Eene vrouw”, luide 't antwoord.

„Zoo vroeg reeds?”

„Ja mijnheer!”

„Is 't een oude of een jonge vrouw?”

„Naar gissing iemand van vijftig jaren, met reeds grijzend haar en een hoog blozende kleur”.

„Welnu, laat ze maar hier komen!“

Hendrik vertrouwde nauwelijks zijne oogen, toen hij Grietjes moeder voor zich zag.

De arme vrouw sidderde over het geheele lichaam, terwijl haar mond zenuwachtig bewoog, toen zij poogde zoo kalm mogelijk te schijnen.

Hendrik staarde bedremmeld voor zich naar den grond; zulk een bezoek had hij zich allerminst voorgesteld.

Met moeite ving de bezoekster aan:

„Gij zult wel kunnen raden met welk doel ik tot u gekomen ben.“

„Zeker, zeker! uwe dochter zal u hebben gezonden; maar neem plaats!“

Zij zette zich op een der stoelen én hernam: „neen, mijne dochter zend mij juist niet! Zij zegt, dat gij haar de vrijheid hebt teruggegeven en dat gij ook vrij zijt.”

„Dan ziet zij de zaak veel verstandiger in dan u dit schijnt te doen”.

„Haar mond heeft dit alles althans gezegd, maar haar hart niet. Zij bemint u nog even innig als toen gij afscheid kwaamt nemen om naar de stad te gaan.”

„Maar wanneer zij zelve gezegd heeft, dat zij mij vrij beschouwd, wat moet dan dit bezoek beteekenen?"

„Zoo, begrijpt ge dat niet? Beseft ge dan niet dat ik moeder ben? Zou eene moeder haar kind schandelijk kunnen zien opofferen aan de willekeur van iemand, die met zijn heiligste eeden spot?"

"Maar gewoon weg is de mensch een slachtoffer der omstandigheden. Deze alleen beheerschen ons. 't Is nu eenmaal anders geloopen dan uwe dochter en ik ons in jeugdige onervarenheid in het hoofd hadden gesteld. Wij werden toen evenzeer door de macht der omstandigheden beheerscht als ik thans".

„Dat alles hebt gij niet gezegd toen gij in ons gastvrij huisje ons zulke schoone gedichten wildet voorlezen, die overvloeiden van liefde. Met dat alles hebt gij het kind het hoofd op hol gebracht"

„Maar wat verlangt gij dan eigenlijk van mij?"

„Dat gij tot mijn arm kind zult terugkeeren om haar te zeggen, dat ge er niet wel aan gedaan hebt haar te verwaarloozen."

„Maar dat kan eenvoudig niet; ik ben reeds met een ander meisje verloofd."

„Zoo! en waart ge dat dan niet toen gij aan die andere uwe liefde verklaarde? 't Is waar, mijne dochter is maar een arm visscherskind en dan komt het er voor lieden van uw soort niet op aan, om ze wreed te bedriegen en nu.... och God! . . . . nu zal mijn lief kind sterven aan een gebroken hart."

Schreiend bedekte de vrouw hare oogen met de handen.

De onderwijzer wist niet wat hij de ongelukkige moeder zou antwoorden. Het bitter verwijt, hem op hartroerende toon toegevoegd, trof hem diep. Zonder zich bijna rekenschap te geven van wat hij ging doen, tastte hij in den zak, haalde er een tienguldenstuk uit, drukte dit de bedroefde vrouw in de hand en zei: „Koop hiervoor iets versterkends voor uwe dochter; zij zal daaraan wel behoefte hebben.

Later zal ik zorgen....."

Zij liet hem geen tijd om aldus voort te gaan, richtte zich fier rechtop, smeet het geld verachtelijk op de tafel vóór hem en sprak op doffen toon: „Wij behoeven uw geld

niet; mijn kind verlangt liefde, de liefde die alleen haar toekomt, doch die niet zij u heeft afgesmeekt.

Bedenk slechts wat ge haar eenmaal beloofd hebt en als er dan nog een spronkje eergevoel in u woont, zult gij begrijpen wat gij jegens mijne dochter verplicht zijt."

„Ik wil alles bedenken, doch gun er mij den tijd toe. Laat ons op een anderen tijd verder over dit onderwerp spreken, doch thans niet meer."

„Thans niet meer! dus dat wil zooveel zeggen als ontlast mij nu van uwe tegenwoordigheid en ga maar heen om uws dochter te boodschappen, dat ik niets meer voor haar gevoel; dat zij mijnentwege gerust kan sterven aan een gebroken hart."

„U overdrijft de zaken veel te sterk. Verstandige menschen beoordeelen zulke dingen veel kalmer en heel gewoon.

Ik erken het, een weinigje dwaas te zijn geweest en wat al te overijld te hebben gehandeld, doch zulke geschiedenissen komen overal dagelijks voor.

Geen streek in de beschaafde wereld of er worden elken dag engagementen gesloten en verbroken; dat is nu zoo eenmaal de loop der dingen."

„Vergeef mij, dat ik te eenvoudig ben om zulke beschaafde dingen in al hun beteekenis goed te kunnen begrijpen. Bij mij staat dit vast, dat, wie een argeloos meisje het hart verschalkt, haar jawoord verkrijgt en wederkeerig eeuwig trouw belooft, een eerlooze is zoo hij, zonder noodzaak zijn woord breekt."

„Ik eerbiedig uwe meeningen, hoe weinig vleiend ze ook voor mij mogen zijn, doch nog eens verzoek ik u mij den tijd te laten, om over dit alles bedaard te kunnen nadenken."

„Goed, ik zal heengaan, zooals ik gekomen ben. Ik geloof, dat van uw bedenktijd voor mijn kind niets te hopen of te verwachten zal zijn.

Gij zijt te voornaam geworden, sinds gij zeidet u gelukkig te gevoelen onder ons nederig dak, aan de zijde mijner Grietje, die u aanbad, even als gij betuigdet haar meer te beminnen dan het leven.

God schenke ons kracht en sterkte; maar hij vergelde u wat ge jegens mijn kind hebt misdreven.

Sluit vrij een huwelijk met eene voorname dame, onthoud dit: na uw gedrag jegens een onschuldig dorpsmeisje, kan er op uw huwelijk nooit zegen rusten."

Hevig bewogen ging de moeder heen, na haar hart aldus gelucht te hebben.

Nog lang zat Hendrik te peinzen, nadat de bezoekster verdwenen was en gevoelde zich geenszins aangenaam gestemd.

Visschers Grietje, die na een onrustigen slaap eerst laat in den morgen ontwaakte, was verwonderd hare moeder niet te huis aan te treffen

Eene buurvrouw bracht het meisje echter de boodschap over, dat de goede moeder een tocht naar de stad had ondernomen en in den loop van den dag wel zou wederkeeren.

't Duurde dan ook niet lang of de weduwe verscheen, vermoeid en ontstemd in hare woning terug.

„Zijt gij bij hem geweest, moeder?" vroeg het meisje zacht en bedeesd.

„Ja kind," was 't antwoord, en toen zag de liefdevol'e moeder zich wel genoopt om een verslag van haar vruchteloos bezoek te geven.

Grietje schudde 't hoofd en sprak, nadat de moeder met haar verslag ten einde was: „ge had hem moeten zeggen moeder, dat ik hem alles heb vergeven en nooit zal ophouden voor zijn geluk te bidden."

„En zulk een engel heeft de snoodaard van zich kunnen stooten!" zoo zuchtte de vrouw bitter.

De herfst was gekomen en 't vriendelijk duindorpje was weer een somber oord geworden, nu de najaarsstormen weer zoo dikwerf langs het strand woelden en de zee in voortdurende beroering hadden gebracht.

Die machtige krachten der natuur waren Grietje thans geen schrikbeelden.

Ook in haar verwoestte de storm het jonge leven en zong de branding het droefgeestig lied van scheiden.

Schijnbaar worstelde het arme kind moedig tegen het wreede lot dat haar levensdroom zoo meedoogeloos had verjaagd.

De toewijding der zorgzame moeder verhelderde haar pad wel is waar, doch pijnigde ook haar hart, omdat zij zich machteloos gevoelde die trouwe liefde naar eisch te vergelden.

En och, die liefde was zulk eene geheel andere als waaraan zij behoefte gevoelde.

De herfst en winter waren geweken en tusschen de voor-

jaarsstormen door, blonk nu en dan het zonnetje en weerklonken er van tijd tot tijd in bosch en dreef vriendelijke stemmetjes, om te verkondigen dat de lente in aantocht was.

Zij verscheen na korten tijd, nukkig en onbestendig, zooals men dat in onze gewesten van haar gewoon is.

Boven het dorp, in 't gezicht der wijde blauwe zee, zong hoog in de lucht de leeuwerik zijn lied van dank en hoop.

Op Grietjes verzoek had de moeder het raam der kamer geopend, waar zij sedert eenige weken bleek en vermagerd het einde verbeidde van de teleurstellingen, die haar jong leven hadden vergald.

Het nieuwe hoofd der school, dat hen vaak bezocht, ook al omdat er in 't dorp geen geestelijke woonde, had meermalen getracht het lieve kind op te beuren.

Glimlachend had zij naar zijne welmeenende woorden geluisterd, doch telkens was zij geëindigd hem op bijna onhoorbare toon toe te fluisteren: „het spijt mij om mijne goede moeder dat ik er niet lang meer zijn zal, doch voor mij is 't eene uitkomst dat ik de eeuwige rust zal ingaan.

Niet waar, wanneer het hart gebroken is, kan men niet meer leven en 't mijne is gebroken omdat het geen wederliefde mocht vinden.

Als gij ooit Hendrik Roosman ontmoet, zeg hem dan dat ik hem alles vergeven heb en voor hem bleef bidden tot aan mijnen dood.

En als ik er niet meer zijn zal, blijf dan een vriend voor mijne ongelukkige moeder. Gij en uw vrouw zult haar dikwerf bezoeken, niet waar? De goede God zal u er rijkelijk voor zegenen."

Zoo had zij ook gesproken toen hare moeder op haar verzoek het venster had geopend, opdat zij de lentegeuren, die haar geen genezing zouden kunnen brengen, toch zou mogen inademen en luisteren naar het vriendelijk gezang van den leeuwerik boven de aarde, met al haar jammer en wee.

Zij dankte hare moeder met een kus, toen deze het raam wijd had geopend.

De huisvriend, het nieuwe schoolhoofd, zat aan het voeteneinde der bedstede en de moeder aan het hoofdeinde.

Daar buiten sprak alles van bloeien en herleven, in de stille kamer scheen alles te getuigen van heengaan en scheiden.

Blijmoedig jubelde de leeuwerik zijn zoetsten zang en de

zieke luisterde met gesloten oogen en eene zalige uitdrukking op het gelaat.

„Heerlijk, heerlijk!" fluisterde zij.

Toen zonk zij in het rijk der droomen en voor haar geestesooog zag de maagd eene goede vriendelijke engel verschijnen. Een lichtenden wolk door een gouden rand omzoomd omhulde de nooit geziene gestalte, die op haar toetrad, het meisje de lange blanke armen om den hals sloeg en haar toen een lange wonderzoete kus op de lippen drukte.

Dat was de doodsengel geweest, die zich over 't meisje met het gebroken hart liefderijk ontfermd had.

Eensklaps ontviel de hand der lijderes aan de moeder en met een smartvolle kreet sprong deze op, om zich snikkend op 't lijk te werpen, onder den wilden uitroep: „O God, mijn kind is dood!"

Terwijl het slachtoffer van een gebroken hart, daar levenloos neerlag, was het feest in de woning van den rijken mijnheer Looverstein. Er werd een partij gegeven ter eere van Julia en haren bruidegom, mijnheer Roosman.

Over vier dagen zou het huwelijk worden voltrokken tusschen het jonge paar. Hendrik scheen buitengewoon opgewekt en vroolijk te zijn, doch dit geschiedde in 't bijzijn van anderen meestentijds.

In de eenzaamheid gevoelde hij zich echter diep ongelukkig en kon niet nalaten voortdurend te denken aan visschers Grietje, het goede dorpsmeisje, dat hij eenmaal waande toch innig en werkelijk te beminnen.

Sinds zijn bezoek aan het dorp zweefde hem onafgebroken dat bleeke gelaat voor de oogen, met dien weemoedigen blik, die een zacht verwijt tot hem scheen te richten. Dit was er niet beter op geworden na het bezoek der moeder van het meisje en ofschoon Roosman lachte met alles wat naar bijgeloof geleek, drongen zich toch telkens die dreigende woorden bij hem op: „als gij een andere trouwt, zal er nooit zegen op uw huwelijk rusten!"

„Waar soest mijnheer de bruidegom weer over?"

Met die vraag wekte Julia haren aanstaanden man uit zijne mijmering. „Zijt gij in de plannenmakerij voor de toekomst verdiept, dat ge niet eens hoort wat papa voorstelt?"

„Och, vergeef me, dat ik zoo onoplettend was. Het

buitengewoon geluk om zulk een bruidje de zijne te mogen noemen, moet iemand wel abnormaal maken", fluisterde hij haar met een lachje toe.

„Gij zijt een vleier", ging ze voort, „maar we zullen nu maar eens genade voor recht laten gelden.

Papa stelt voor om den dag voor ons huwelijk met het geheele gezelschap een rijtoer te maken".

„Dat is een charmant ideé, en waarheen zal de tocht worden ondernomen?"

Naar 't plekje dat u ongeveer een jaar onder zijne bewoners telde".

„Fi donc! alweer naar dat nest!"

„Wij hebben er ons verleden jaar uitmuntend een dagje geamuseerd; de eerste kennismaking is dus van dien aard geweest, dat het algemeen verlangen opnieuw is, het aardig vriendelijk dorpje een bezoek te brengen".

„Enfin! men moet voor de meerderheid zwichten".

„Ge zegt dat op een toon alsof ge niet meer hieldt van de zee en de duinen, en voorheen hebt ge steeds beweerd beiden zoo lief te hebben.

Of vergeet gij soms het woord van den dichter: „Men herinnert zich steeds zijn eerste liefde?'"

Hij werd vaalbleek, toen hij die woorden vernam, want voor hem verkregen zij een veel andere beteekenis dan door de schoone spreekster bedoeld was.

„Ook ik ben er op gesteld, dat wij er heen rijden", ging het bruidje voort, „en gij zult mij hierin wel mijn zin willen geven, vooral ook omdat ik dadelijk heb toegestemd, dat onze huwelijksreis gemaakt zal worden naar Zwitserland.

Laten wij daarom eerst nog eens wat prettige indrukken aan 't strand der zee opdoen, om vandaar liefelijke herinneringen mee te nemen, waarover wij dan later in de hooge bergen van een vreemd land nog eens prettig kunnen keuvelen".

De bruidegom wist er niets tegen in te brengen, maar gaarne had hij alles wat hij op het oogenblik rijk was willen afstaan, zoo de rijtoer maar niet doorging naar het dorp, waar visschers Grietje woonde.

Wanneer de moeder van 't meisje hem daar aan de zijde zijner bruid gewaar werd, liep hij gevaar dat de vrouw hem ten aanhoore van haar en de overige leden van het

gezelschap duchtig onderhanden zou nemen. Met weinig opgewektheid besteeg hij dus het rijtuig toen de dag van het uitstapje daar was.

De lente had geen schooner dag kunnen afstaan dan deze, die in waarheid verrukkelijk mocht heeten.

Er suiste nauwelijks een koeltje door de knoppende twijgen der boomen en de lucht was vervuld met het vriendelijk gejubel van den leeuwerik, welk gezang sommige jonge leden van de tochtgenooten eveneens opwekte om een aardig liedje aan te heffen.

Hendrik's gelaat stond er veel meer naar alsof hij eene begrafenis ging bijwonen, in plaats aan de zijde der lieftallige bruid omringd van vroolijk gestemde gasten een pleiziertocht te maken. Een onverklaarbare zwaarmoedigheid had zich geheel van den jongen man meester gemaakt en verbeterde er niet op, toen men het dorp had bereikt.

Vroolijk en opgewekt sprongen de overigen uit de rijtuigen, maar Roosman stapte deftig uit en reikte met beklemd gemoed, zwijgend de hand aan zijne bruid, om haar behulpzaam te zijn.

Op het luidruchtig geraas, onwillekeurig door de bezoekers gemaakt vertoonden zich enkele nieuwsgierige kinderen om eens naar de vreemde bezoekers te komen zien.

Vrouwen en meisjes werd men thans nauwelijks gewaar.

Toen de stoet door het dorp trok, om aan de andere zijde, in de duinen een pic-nic te houden, viel het ieder op dat 't er benauwend stil was.

Steelsgewijze wierp de bruidegom, bij 't voorbijgaan van het hem zoo bekende huis, een blik naar de woning.

Hij vermoedde geenszins dat daar een lijkkist stond, welke een laatste woning bood aan 't vrome visscherskind, wier liefde hij had versmaad.

Het huis was potdicht gesloten.

Zouden de bewoners een kleiner huisje hebben betrokken of misschien het dorp hebben verlaten?

Of zou 't arme Grietje . . . — en Hendrik huiverde toen zich deze vraag aan hem opdeed — ook gestorven zijn? Hemel, als de zaak eens zulk een treurige afloop had gehad!

Hij was maar blij niemand op zijnen weg te ontmoeten en vooral niet de vrouw, die hem in zijne eigen kamer zulke harde waarheden had toegevoegd.

't Middaguur had reeds geslagen.

De stoet verdeelde zich tusschen de duintoppen en vormde laar aardige groepjes.

Servetten werden tusschen mos en duinhelm op de vlakste plekjes uitgespreid. Flesschen en glazen werden te voorschijn gebracht en daarna verschillende eetwaren op servetten geplaatst.

Lustig werd er gesnapt onderwijl men een en ander gebruikte, en al spoedig heerschte eene zeer opgewekte stemming onder de gasten.

Alleen Hendrik zag er somber en gedrukt uit. In plaats van een vroolijk gestemde bruidegom te zijn, gevoelde hij zich veeleer geneigd tot diepen ernst.

Eensklaps begon het dorpsklokje te luiden.

„Op burgers op! de brandklok luidt", declameerde een der gasten.

„Wat kan dat beteekenen?" vroeg een ander.

„Er is visch aan de markt!" spotte een ander.

„Weet gij niet wat dat luiden beduidt?" vroeg Julia haren bruidegom.

„Ik denk dat een der dorpelingen begraven wordt", zei hij met onvaste stem.

„Hé, laat ons dan eens gaan zien", hernam zij, „ik vind het zulk een interessant volkje die visschers, en zou ook gaarne hunne zeden en gebruiken willen kennen".

Zij was opgestaan en poogde Hendrik aan den arm mee te trekken.

Hij toonde geen lust en weerde haar zacht af.

„Maar kom dan toch", drong zij bij hem aan: „wat doe je toch zonderling".

„Och, wat zoudt ge er aan hebben", wierp hij tegen: „ge wildet naar het strand om vriendelijke indrukken en prettige herinneringen mede te nemen van de zee, om er gezellig over te kunnen keuvelen op de huwelijksreis; ga daarom niet zien naar iets dat tot somberheid moet stemmen; laat ons liever eene wandeling langs het strand maken".

„Ook sombere indrukken kunnen weldadig zijn", sprak zij eenigszins wijsgeerig, terwijl zij hem langzaam een weinig vooruitdrong.

De tochtgenooten waren opgestaan en een hunner, op

een duintop geklommen, deelde mede dat er een begrafenisstoet in aantocht was.

Sommigen gingen langzaam naar beneden, landwaarts duinaf, waar, door een ruw hek omgeven zich de doodenakker van 't visschersdorp bevond.

Een eenvoudige lijkkist, gedragen door oude visschers, omdat de jongeren op zee waren, werd gevolgd door het hoofd der school en diens jonge vrouw, en voorts door nagenoeg alle vrouwen en kinderen uit het dorpje.

Grietjes moeder, vernietigd door smart, sleepte zich gesteund door twee buurvrouwen, als wezenloos voort achter de lijkkist die al haar hoop en liefde bevatten.

De beklagenswaardige weduwe was moegeweend en levenszat.

De vreemdelingen hadden zich aangesloten achter den stoet, waar, onder 't snikken der diepgeschokte moeder en bij 't schreien der vele vrouwen en meisjes, weldra de kist in de groeve afdaalde.

De voorganger der dorpsjeugd, mijnheer Baalhof, het nieuwe schoolhoofd, plaatste zich in eerbiedige houding aan den rand des grafs om een enkel woord aan de nagedachtenis der ontslapene te wijden.

Doordien het dorpje sinds lang geen geestelijk herder meer had, was na den heer Donkel diens opvolger gewoon bij de begrafenisplechtigheden een woordje te spreken.

Vlak achter den jongen dorpsvriend, stond Hendrik naast zijne bruid, tegen het hek der begraafplaats.

Hij had zich half voortgetrokken door Julia, met loodzware schreden voortgesleept naar den doodenakker, om geheel onverwacht en tegen wil en dank bij de begrafenisplechtigheid zijner eerste geliefde tegenwoordig te zijn.

Een angstvallige blik op de gebogen gestalte der moeder, die niets scheen te bespeuren van alles wat er om haar heen geschiedde, had hem al dadelijk opgehelderd welk lijk daar in den schoot der aarde werd opgenomen.

Eerst onvast en door ontroering zacht en nauw verstaanbaar, ving het hoofd der school aan in bezielende taal de jonge doode te gedenken.

„Rust zacht, engel van goedheid en geduld; toonbeeld van liefde en braafheid", klonk 't zacht doch indrukwekkend

„Gij hebt een benijdenswaardig sterfbed gehad, onver-

getelijk Grietje; en mocht met een glimlach op de lippen den dood ingaan.

Wij willen geen hard oordeel vellen over hem, die u zoo bitter heeft gegriefd; zoo wreed teleurstelde.

Een eerlooze toch hélaas, was de oorzaak van uw vroegen dood; hij brak u 't harte en aan dat gebroken hart moest gij sneven.

Krampachtig greep Hendrik zich aan 't hekwerk. Bittere wroeging pijnigde zijne ziel en met geweld bedwong hij zich, om niet in een hartstochtelijk geschrei uit te barsten.

De spreker vervolgde: „Slaap zacht in den akker der dooden, dierbare gestorvene, die in den bloeitijd des levens moest scheiden om heen te gaan naar 't oord vanwaar geen bode keert".

Hendrik greep zich vaster aan 't hekwerk en ademde moeilijk en zwaar, terwijl hem de aderen op 't voorhoofd opzwollen en hij over 't geheele lichaam sidderde.

Met diep gevoel ging de spreker voort:

„Rust zacht dan, engel van goedheid en geduld, die mij met zachte stem nog op uw stervenssponde hebt toegevoegd: „Zoo gij hem ontmoet, die mij 't harte brak, zeg hem dan dat ik hem tot mijn laatste ademtocht hebt bemind, dat ik voor hem bleef bidden tot aan mijnen dood".

Een ontzettende kreet weerklonk over den stillen doodenakker, waar zelfs de vreemdelingen met betraande oogen naar den spreker luisterden, vol medelijden met het arme slachtoffer van wispelturigheid, dat daar met een gebroken hart in den schoonsten bloeitijd des levens was gestorven.

Ieder richtte, bij 't hooren van dien kreet der vertwijfeling, de oogen naar de plek vanwaar hij gehoord werd.

't Was Hendrik Roosman geweest, aan wiens overkropt gemoed zulk een wanhoopskreet was ontsnapt.

Met wilde sprongen snelde hij naar den ingang van het kerkhof en onder den woesten uitroep: „O God, o God, wat heb ik gedaan", ijlde hij in radelooze vertwijfeling als een zinnelooze naar het strand.

Zijne bruid was bezwijmd naast de grafkuil der visschersdochter neergezonken en werd door haren vader, den heer Baalhof en enkele tochtgenooten bijgestaan.

Anderen snelden Hendrik na, doch konden hem niet achterhalen.

Julia werd naar de vriendelijke onderwijzerswoning geleid en daar vol liefde en zorg verpleegd.

Bij 't vallen van de avondschemering keerden zij, die den waanzinnigen bruidegom waren achtervolgd, teleurgesteld en vermoeid weder, zonder den vervolgde, die tusschen de duinen spoorloos was verdwenen, terug te voeren.

In deerniswaardigen staat kwam 't ongelukkige bruidje met haar gezelschap, dat in zeer sombere stemming verkeerde, aan de woning harer ouders terug.

Van Hendrik Roosman werd nimmer meer iets vernomen; nooit heeft iemand geweten wat er van hem geworden was.

Grietjes moeder sleepte een treurig bestaan voort, nu haar kind haar ontvallen was.

De heer Baalhof en diens vrouw boden haar in hunne ruime woning een liefderijk te huis aan.

Toen daar, na weinige maanden een lief kindje, een aardig meisje geboren werd, dat het hoofd der school, naar zijne overledene moeder, Grietje noemde, doortrilde voor 't eerst weder eens een blijmoedig gevoel het gemoed der visschersweduwe.

In dat kind ging weer een zonnetje op, dat haar levensavond zou verlichten.

De heer Baalhof bleef onder de visschers wonen en daar, in dat stille duindorp, bewees ook hij dat het niet noodig is midden in de woelige wereld te leven, om velen tot een zegen te kunnen zijn.